

2012 10

БЪЛГАРСКИ

Празник на Байза • Дни на Зугло

Български дни в Дебрецен • Книга за българите в Унгария

Малко театро – успехи и предизвикателства

Вестник на
българите в Унгария

A magyarországi
bolgárok kétnyelvű
havi lapja
www.bolgarok.hu

ВЕСТНИКЪТ НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ BOLGAR HIREK A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA

Празник на улица "Байза"

На 21 септември 2012 г. в тържествена обстановка бе предадено обновеното крило на Българската двуезична малцинствена детска градина. Високи гости на тържеството бяха Чаба Латорцаи, заместник държавен секретар в Министерството на човешките ресурси, благодарение на който бяха отпуснати средства за ремонта, както и посланикът на България, г-жа Бисерка Бенишева. Тържеството бе организирано по случай националния празник на България – Деня на независимостта.

Байза 44. Една старица, която се подмладява с всеки изминат ден. Възможно ли е? И наистина: който е бил в този български дом през последните 50 години – не един и двама, а е виждал в какъв ли не вид, макар и винаги гордо пазеща красотата си. А тези, които са пропуснали да я видят

през последните няколко месеца, едва съдържат изумлението и почудата си. Светлите стаи, грижовно подредените мебели, животът, който кипи в нея – това може да се види днес на улица Байза, в старата сграда на Българското училище. Днес тя е побрала повече институции: тук се помещава Българското републиканско самоуправление, новосъздаденият Документационен и информационен център и разбира се Българското училище и Българската детска градина. Поводът за празника на 21 септември беше двоен: от една страна бе предадено ремонтираното крило на Българската двуезична малцинствена детска градина, която от тази година вече ще работи с две групи, с увеличен учителски състав. Другият повод бе българският празник, Денят на независимостта. Гости на тържеството бяха Чаба Латорцаи, заместник дър-

жавен секретар в Министерството на човешките ресурси, благодарение на когото бяха отпуснати средства за ремонта, както и посланикът на България, г-жа Бисерка Бенишева.

Празникът започна в детската градина, където децата чакаха официалните гости с хляб и сол, а след това показаха какво са научили: пяха песнички и танцуваха заедно със своите български учителки Камелия Делионова и Даниела Димитрова.

Чаба Латорцаи изказа надежда, че обновената детска градина наистина създава условия за съхраняване на езика и традициите от най-ранна възраст и пожела в близко бъдеще да

Bajza utcai ünnep

2012. szeptember 21-én ünnepélyes keretek között adták át a Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda felújított épületszárnyát. Az átadáson részt vett Latorcai Csaba, az Emberi Erőforrások Minisztériuma helyettes államtitkára, és Bissierka Benisheva nagykövet asszony is. Az szárny átadása mellett, a megrendezés oka a szeptember 22-i bolgár nemzeti ünnep.

Bajza utca 44. Egy régi épület, amely minden egyes nappal fiatalodik. Lehetséges ez? Lehetséges. Aki járt már a bolgár házban az elmúlt 50 évben, mindenféle formában láthatta már, de az épület mindig is büszkén őrizte szépségét. Aki pedig nem látta az elmúlt pár hónapban, most ámulhat

és bámulhat. Világos szobák, rendezett bútorok, pezsgő élet. Ez fogadja a belépőket a Bajza utcai épületben, ahol valaha a bolgár iskola volt. Ma az épület több intézményt foglal magába: itt található a Bolgár Országos Önkormányzat, az újonnan alakult dokumentációs és információs köz-

pont, a bolgár iskola és óvoda. A Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda új szárnyának átadása mellett, a megrendezés oka a szeptember 22-i bolgár nemzeti ünnep volt. A felújítás az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával valósult meg.

Az ünnepség az óvodában kezdődött, ahol a gyerekek – a bolgár szokáshoz híven – kenyérral és sóval várták a ven-

Ден на независимостта

бъде възстановено и българско училище, което децата да посещават ежедневно. Д-р Данчо Мусев също изтъкна важността на събитието, както и неговата символичност. За пореден път българската общност показва, че мисли за своето бъдеще, полагайки грижи за най-малките.

Новите помещения бяха осветени от отец Танчо. След краткия молебен той поръси за здраве всички присъстващи.

След това тържеството продължи във фойето на първия етаж, където посланик Бенишева говори за Деня на независимостта, а Габриела Хаджикостова изпя българската народна песен Мама Елка буди - в нея се разказва за река Дунав, която свързва българи и унгарци.

С една мисъл на Йордан Радичков Габи ни напомни за нишката на спо-

мена, която ни свързва с родния край. Ако човек помни пътя за връщане, крачи напред по-леко и по-уверено. След празниците идват делници, но не е безразлична средата, в които те протичат. Сградата на ул. Байза е уютен, красив и поддържан дом за българщината – който е прекарал няколко години от живота си в нея, я пази в сърцето трайно сред най-красивите си спомени.

На 22 септември в Халастелек бе отбелязан Денят на независимостта на България. Тук по традиция всяка година се събират българи от цялата страна, за да отбележат празника пред паметника „Български долап“, издигнат в чест на българските градинари. Тази есен се навършиха пет години от издигането на паметника. Пространството около него е оформено като мемориален парк. Българските организации поднесоха венци, а танцов състав „Янтра“ изнесе концерт на открито и накрая покани присъстващите на хорото.

Празникът в Халастелек събира и българските общности от област Пеща, където са изградени 10 български самоуправления (Дунахарасти, Дунакеси, Ерд, Халастелек, Лорев, Рацкеве, Сигетхалом, Сигетсентмиклош, Гял и Пилишчев). Те се подпомагат взаимно при организиране на тържества.

Домакините от Българското самоуправление в Халастелек се бяха погрижили гостите да опитат български ястия. Тържеството бе подпомогнато и от Българското самоуправление в Сигетсентмиклош.

A függetlenség napja

dégeket. Ezt követően az óvodások előadták az eddig tanult dalokat és táncokat. Együtt énekeltek, táncoltak a két tanárnővel, Kamelia Delionovával és Daniela Dimitrovával.

Latorcai Csaba reméli, hogy a felújított óvoda valóban megteremti a megfelelő feltételeket a nyelv és a tradíció megőrzésére, valamint, hogy a közeljövőben a bolgár iskola is újra működni fog. Dr. Muszev Dancsó beszédében szintén kiemelte az esemény és a felújítás fontosságát. Már sokadik alkalommal bizonyította be a bolgár közösség, hogy foglalkozik jövőjével és gondoskodik a legkisebbekről.

Az új helyiségeket Tancho atya szentelte fel. A mise után pedig a résztvevőket szentelt vízzel áldotta meg. Ezután az ünnepség az első eme-

leti aulában folytatódott, ahol Benisheva nagykövet asszony a függetlenség napjáról tartott beszédet, Hadzsikosztova Gabriella pedig elénekelte a *Mama Elka budi* című bolgár népdalt. A dal a Dunáról szól, amely összeköti a magyarokat és a bolgárokat. A Gabriellától elhangzott Jordan Radichkov idézet szerint az emlék fonala összeköt bennünket szülőhazánkkal. Ha az ember emlékszik a visszaútra, könnyebben és biztosabban halad előre.

Az ünnepség után következnek a hétköznepok, de nem közömbös a hely, ahol ezek majd telnek. A Bajza utcai épület lakályos, szép és gondozott háza a bolgároknak. Azok, akik eltöltöttek benne pár évet, legszebb emlékeik között őrzik a szívükben.

Szeptember 22-én ünnepelték meg Halásztelken a bolgár függetlenség napját. Minden évben összegyűlnek itt a bolgárok, hogy ünnepeljenek a Bolgárkerék emlékműnél, tiszteletet emelnek a bolgár kertészek előtt. Az idén lett öt éves az emlékmű. A bolgár intézetek koszorúkat helyeztek el az emlékmű előtt. A Jantra néptáncegyüttes nyílt koncertet tartott, majd a jelenlevőket felkérte egy közös körtáncra.

A Pest megyében található 10 bolgár önkormányzat is részt vett a halásztelki ünnepségen. A Halásztelki Bolgár Önkormányzat házigazdaként gondoskodtak arról, hogy a vendégek bolgár ételeket kóstolhassanak. Az ünnepséget a Szigetszentmiklósi Bolgár Önkormányzat is támogatta.

Български ден в Музея на лелярството

Българското самоуправление във II район на Будапеща организира на 6 октомври Български ден в Музея на лелярството. Възпоменанието в Деня на арадските мъченици започна със слово за Кошутовата емиграция в България. То бе съставено от Райна Симеонова Харгитаи и представено от Тюнде Троян..

Във втората част на програмата най-напред се представи танцовата трупа „Сивбарат“ при Пенсионерския клуб от ул. „Филер“ с танца „Палоташ“, хореографиран от Лили Зафорова Бюди, след което немалобройната публика имаше възможност да се наслади на песните на фолклорна група „Зорница“. В края на програмата присъстващите опитаха български специалитети, приготвени от членовете на „Зорница“.

Дни на Зугло

В рамките на Дните на Зугло на 1 октомври във Вила Липтак бе открита изложбата „Български градини в Зугло“. Необичайната изложба има за цел да покаже времето, когато по течението на р. Ракош са се ширели български градини.

Изложбата „Български градини в Зугло“ бе открита от заместник-мета на Зугло Золтан Розгони и от председателя на ДБУ Димитър Танев. От нея става ясно, че в XIV р. на Будапеща са запазени богати български традиции. За тях свидетелстват имената на улиците: „Български градинар“, „Български долап“ и „Патладжан“. На откриването прозвучаха три български танца от Бела Барток в изпълнение на Михайл Берец, възпитаник на Средното музикално училище „Крал Свети Ищван“. А в края на тържеството Атанас Пеев, един от членовете на великотърновската делегация, изпълни на гайда български мелодии.

Материалите за изложбата са предоставени от Българския културен дом, а снимките бяха подредени от фотографа Ласло Шебенцен.

Повод за изложбата бе сключването на споразумение за сътрудничество между кметството на Зугло и Велико Търново, столицата на Второто българско царство. Членовете на великотърновската деле-

гация бяха почетни гости на тазгодишните Дни на Зугло.

Установяването на контактите стана по инициатива на българите в района. Голяма част от българските градинари в Зугло произхождат от Великотърновска област. Споразумението бе подписано от кмета Ференц Папчак и от Снежана Давнева-Иванова, заместник-кмет по въпросите на стопанското развитие на 3 октомври, на тържеството в Музикалното училище „Крал Свети Ищван“. Преди подписването на декларацията за съвместна дейност в аулата на училището на ул. „Колумбус“ бе открита фотоизложба, която представя красотите на Велико Търново. Изложбата бе открита от Петер Харах, съветник по културните въпроси. Той заяви, че Велико Търново ще заема изключително място в добре развитата система от побратимени селища, с каквато Зугло разполага, а между двете селища – благодарение на българската общност в Зугло – ще бъдат изградени единствени по рода си братски отношения.

Историята и забележителностите на 68-хилядният български град бяха представени пред публиката от Иван Царов, директор на Историческия музей във Велико Търново.

Bolgár Nap az Öntödei Múzeumban

A II. kerületi Bolgár Önkormányzat Bolgár Napot rendezett az Öntödei Múzeumban október 6-án. Az aradi vértanúk napján megtartott ünnepségen először megemlékezés hangzott el Troján Tünde tolmácsolásában a Kossuth-emigráció bulgáriai tartózkodásáról, amelynek szövegét Hargitainé Szimeonova Rajna állított össze. A műsor második részében először a Fillér utcai Nyugdíjasklub Szívbarát táncsoportja mutatott be palotás táncot, amit Bődyné Zafirova Liliana tanított be nekik, majd a Zornica Hagyományörző Együttes táncait és dalait élvezhette a szép számú közönség. A program végén a Zornica együttes tagjai által készített bolgár ételkülönlegességeket kóstolhatták meg a jelenlévők.

Zuglói Napok

A Zuglói Napok programsorozat keretében október 1-én „Bolgárkertek Zuglóban“ címmel kiállítás nyílt a Lipták Villában. A különleges tárlat azokat az időket szeretne volna bemutatni, amikor még bolgárkertek szegélyezték a Rákos-patakat.

A „Bolgárkertek Zuglóban“ kiállítást Rozgonyi Zoltán, Zugló alpolgármestere és Tanev Dimiter, az MBE elnöke nyitotta meg. A kiállítás arról is árulkodik, hogy a XIV. kerület is gazdag bolgár hagyományokkal rendelkezik. Erről tanúskodnak a Bolgárkertész, Bolgárkerék és Padlízán utcanevek is. A megnyitón felcsendült Bartók Béla három bolgár táncá Berez Mihály, a Szent István Király

Zeneművészeti Szakközépiskola növendéke előadásában, zárásként pedig Atanasz Pееv, a Veliko tarnovo-i delegáció tagja játszott dudán bolgár dallamokat.

A tárlat anyagát a Bolgár Művelődési Ház bocsátotta rendelkezésre, a képeket pedig Sebestyén László fotóművész rendezte össze.

A kiállítás apropóját az adta, hogy a zuglói önkormányzat együttműködési szerződést kötött a bolgár Veliko Tarnóval, a Második Bolgár Birodalom egykori fővárosával. A település küldöttsége volt az idei Zuglói Napok díszvendége is.

A kapcsolatfelvételt a kerületben élő bolgár kisebbség kezdeményezte.

Български дни в Дебрецен

В Деня на семейството българите и техните приятели от Дебрецен се събраха на приятни разговори, почерпка и други неща, за да изпратят лятото в спортния комплекс ТЕВА. Всички се чувстваха като едно голямо семейство, което и тази година се увеличи с един нов член – Марк.

Деня на независимостта (22 септември) самоуправлението отпразнува с културна програма „Български дни“.

На 17 септември бе открита изложба на икони върху камък от българската художничка Татяна Петрова в културния дом Уйкерт. Залата беше препълнена с гости и приятели, ценители на българската култура. Празничната атмосфера бе допълнена от изпълнението на църковния хор при Дебреценската ортодоксална черква „Св. Троица“ под ръководството на отец Барнабаш Шипош.

На следващия ден бе прожектиран игралният филм „Писмо до Америка“.

За най-младите ни приятели от началните училища бе проведена викторината „Кой знае най-много за България?“, а участниците бяха наградени с български битови сувенири.

Поредицата завърши с музикал-

но-литературна вечер с участието на Габриела Хаджикостова (Малко театро) и музиканта Ендре Юхас. Отзивите на гостите бяха: Колко хубаво беше! И друг път ще дойдем! Обичаме българската култура! Поздравяваме ви!

Една посетителка написа следното върху предварително подготвена картичка: Поздравявам с обич целия български народ по случай Деня на независимостта. Благодаря на госпожа Мишколци, която е организирала цялата тази красота.

Българско самоуправление в Дебрецен

Bolgár napok Debrecenben

A Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat évek óta kiváló kapcsolatot ápol a Debreceni Művelődési Központtal. A gyümölcsöző együttműködés egyik fontos állomása a szeptember 17-28. között a DMK Újkerti Közösségi Házban zajló Bolgár napok rendezvénysorozat volt, amely a művészetek teljes spektrumát felvillantantotta a bolgár kultúra szemüvegén keresztül. A Bolgár Napok Tatjana Petrova festőművész ikonkiállításával kezdődtek. A képeket Markova Elizabet művészettörténész mutatta be, a kiállítás megnyitóján közreműködött a Debreceni Szentháromság Ortodox Templom kórusa. Szeptember 20-án a Bolgár Napok

a bolgár filmművészet remekével – a *Levél Amerikába* c. magyar-bolgár-holland koprodukciós film vetítésével folytatódtak.

Szeptember 24. szervezték a „KI MIT TUD BULGÁRIÁRÓL?” vetélkedőt általános és középiskolásoknak. Végül szeptember 28-án került sor a „MÁSUTT – bolgár egypercesek” – bolgár irodalmi estre Hadzsikosztova Gabriella előadásában Juhász Endre kíséretével.

Az estet a Bulgária függetlensége napja alkalmából szervezték.

Който не работи, не трябва да яде

На 6 октомври 2012 г. в Българското училище за роден език гостува състава на Старозагорския куклен театър. Артистите представиха спектакъла „Който не работи, не трябва да яде”, въз основа на познатата ни българска народна приказка.

Когато казваме Куклен театър, всеки първо си представя усмихващо се дете. След като видях спектакъла вече ще мисля и за усмихващи се възрастни. Това не е случайно, изненада ме това, че една позната приказка може да бъде представена толкова забавно, мило и на ниво, така че да е интересна за деца и родители.

Отидох на мястото на спектакъла малко по-рано и имах прекрасния късмет да разговарям с актьорите (Гергана Василева, Калоян Георгиев, Биляна Райнова). Попитах и тримата, какво е за тях кукленият театър? Общото и в трите отговора беше, че кукленият театър за тях е животът, начин на себеизразяване, подарък на децата, обучение и учение, и разбира се огромно щастие. Поотделно подчертаха, че децата са най-благодарната публика, тъй като те са най-искрени и ако човек не играе с любов и от сърце, това се чувства от децата. Да призная, за мене беше огромно преживяване и чест да го-

воря с толкова непосредствени, помагачи и професионални актьори.

Още преди спектакъла се чувстваше напрежението на зрителите. Повечето от децата с особено внимание очакваха началото му. После представлението започна, актьорите се появиха в костюми и за минути създадоха вълшебния свят на приказките. За този кратък четвърт час всички малко се отдалечихме от сивото ни ежедневие и отново бяхме деца. Беше приятно да се забележи, че актьори и публика се радваха един на друг и се чувстваха добре. Краят на спектакъла беше посрещнат с огромни аплодисменти, а след това имаше възможност за разговор с актьорите.

Бих искала да благодаря на организаторите: Българското републиканско самоуправление, Българското самоуправление в XV район, Фондация Про скола булгарика и Малко театро, че покани Старозагорския куклен театър и направи този ден толкова приятен за нас. Истинско преживяване!

Виолет Доци

Куклен театър в училище

На 6 октомври в прекрасната аула на Българското училище вниманието на гъмжащата тълпа от деца и родители бе привлечено от малка каручка, от едната страна на която висеше бърдуче, а наоколо – разхвърляни чували. Някои от зрителите с по-голям опит вече знаеха, че каручката е част от спектакъла, декор, площадка за игра, която само след миг ще се насели с живот. Така и стана... Под звуците на добре познатите български ритми се появиха тримата герои, облечени в народни носии. Те веднага създадоха контакт с младата си публика, която отговаряше въодушевено на всеки техен въпрос. Още в началото разбрахме, че ще гледаме старата българска приказка „Който не работи, не трябва да яде”. В миг един от чувалите се развърза и от него изскочи главната героиня – русолява мома с ококрени очи. Не след дълго се появи и следващият участник: наперен мустакат ерген с калпак, той веднага взе да ухажда девойката и след това се ожени за нея. Младата невеста се пренесе в къщата на мъжа си и започна своя нов живот. В началото мързелуваше по цели дни, спеше дълго и се надсмиваше над мъжа си, който я молеше да помогне на семейството в полската работа. Да обаче, каква-

Aki nem dolgozik, az ne is egyék

2012. 10. 06-án a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola vendégül látta a Stara Zagorai Bábszínház Társulatát. Előadásukban megtekinthettük, az *Aki nem dolgozik, az ne is egyék* című népmesén alapuló darabot.

Amikor azt mondják: bábszínház, először mindenki a mosolygó gyerekekre gondol. Miután láttam az előadást, már mosolygó felnőttekre is gondolni fogok. Ez nem véletlen, ugyanis lenyűgöző volt, hogy egy közismert mesét lehet ennyire szórakoztatóan, kedvesen és színvonalasan tolmácsolni, úgy hogy az kicsiknek és nagyoknak egyaránt érdekes legyen. Már valamivel előbb megérkeztem a helyszínre és volt szerencsém beszélgetni a színészekkel. (Gergana Vaszileva, Kalojan Georgiev, Biljana Rajnova). Mindhármuknak feltettem a

kérdést, hogy mit jelent számukra a bábszínház? A válaszokban közös volt, hogy a bábszínház az életük, az önkifejezés egy módja, ajándékozás a gyerekeknek, tanítás és tanulás, és persze hatalmas boldogság. Külön kiemelték, hogy a leghálásabb közönség a gyerekek, hiszen ők a legőszintebbek is, és ha az ember nem szívből játszik és ad, azt a gyerekek megérzik. Bevallom ennyire közvetlen, segítőkész és profi színészekkel hatalmas élmény és megtiszteltetés volt beszélgetni. Az előadás megkezdése előtt már érezni lehetett a feszültséget a nézőkön. A sok gyerek különös izgalommal várta a kezdést. Aztán megkezdődött az előadás, megjelentek a színészek a jelmezeikkel és egy pillanat alatt megteremtették a népmesék varázslatos hangulatát. Arra a röpke háromne-

gyed órára kicsit mindannyian kimosdultunk a szürke hétköznapiokból és újra gyerekek lehettünk. Előadó és közönség kölcsönösen élvezte egymás társaságát és ezt nagyon jó volt látni. Az előadás végét vastaps kísérté és utána lehetőség volt beszélgetni a színészekkel is. Ezúton szeretném megköszönni a szervezőknek: a Bolgár Országos Önkormányzatnak, a XV. ker. Bolgár Nemzeti Önkormányzat, a Pro Schola Bulgarica Alapítványnak és a Malko Teatronak, hogy meghívták a Stara Zagora-i Bábszínházat és megszervezték ezt a szép napot nekünk. Élmény volt!

Dóczi Violetta

то работа беше свършила, такава бе и вечерята, която получаваше... Чак след време тя разбира, че ако не работи, вечер ще си ляга на гладен стомах. Накрая схваща, че храната се дава за добре свършена работа. В края на пиесата става ясно, че невестата готви много хубаво и цялото семейство е много щастливо. Младите и талантиливи артисти от Старозагорския куклен театър, който заслужено е с изключително добро име, работят с пестеливи, ала оригинални изразни средства: от народната покривка и вилата става дърво, от каручката – прозорец, от който ергенът съзира хубавата руса мома, а от чувала – тесто за месене. Само с подръчни предмети, ала илюзията е свършена. Похвала за артистите е пълното им отъждествяване с героите, истинско удоволствие бе да се наблюдават движението и мимики-те им, посредством които сякаш влязоха под кожата на героите си. Станахме свидетели на истинско театрално представление, което децата възнаградиха с големи овации. Нека накрая си позволя да споделя: дете, възпитано в такава театрална среда, винаги ще търси качествените, предизвикващи размисъл спектакли. Надявам се!

Тюнде Троян

Октомври 6-а, а будапешт Болгар Исккола кълнленес шепсегу аулужабан, а зсиважо гьермекек, с аз окет кисеро фелноттек еркеклдесенек козепонтужабан егы кисци шекер алт, мелек олдаларол кулacs логот ле ес корулотте зсакот хевтерек. А кисци тапасалтатбб нелзок мар тудтук, а косци аз елоадас ресзе, дилзеле, јатектере, амел егы пилланат мулва бенепесулет. Ес валобан егы ис тортент... А јол исмерт болгар ритмусокра харом, нелпи рухара олтозотт szereplo vonult be. Азonnal kapcsolatot teremtettek az ifju nezokkozonsaggal, akik lelkesen valaszoltak minden feltett kerdesre. Rogton az elejen megtudhattuk, hogy egy regi, болгар nepmeset lathatunk majd, melynek címe: Аки нем догозик, не ис егыек! Pillanatokon belül kibomlott az egyik zsak es elobujt belole a

foszereplo, szoszke, tagranyilt szemu lanyka. Azutan kisvartatva megjelent a masik is, egy hetike, bajszos, sapkas legeny, aki rogtön udvarolni kezdett, majd felesegul is vette a szép leányt. Az ifju asszony a ferje házaba költözött es megkezdte új életét. Kezdetben csak lustálkodott, sokáig aludt es csak kinevette a férjét, aki arra kérte, segítsen a családnak a földéken. Hát bizony, amilyen munkát végzett, olyan vacsorát is kapott... El kellett telnie egy kis időnek ahhoz, hogy kiderüljön, ha nem fog dolgozni, korgó gyomorral fekehet le minden nap. Végül ráјott, csak a јól végzett munka után јар аз етел. А дарав végére аз ис кидерүлт, hogy а me-nyecske nagyon јо tud főzni, aminek аз egész család rendkívüli módon örүlt. А méltán јо híru bábszínház fiatal, tehetséges színészei kevés, ám annál öt-

letesebb eszközzel dolgoztak: így lett а népi terítöböl егы favilla teteјén fa, s а kocsiböl ablak, melyben aztán meglátta а szép szöke lányt а fiatal legény, а zsákböl pedig gyúrasra váró тészta. Néhány eszköz, de tökéletes illúzió. А színészeket dicséri а бábokkal való tökéletes azonosulás, külön élmény volt nézni а mozdulataikat es mimi-kájukat, ahogyan szinte belebúјtak бábjaik bőrébe. Igazi színházi елоадас részesei lehetтүнк, melyet а гьерекек nagy tapssal jutalmaztak. Végül engedjenek meg егы aprócska megjegyzést: аз а гьермек, аки ilyen színházon nevelkedik, később is igényli majd а színvonalas, elgondolkodtató елоадасokat. Legalábbis reménykedжүнк ebben!

Trojan Tünde

Книга за българите в Унгария

Пенка Пейковска е учен, посветил голяма част от живота си на изучаването на българо-унгарските отношения. Сред темите на научните й проучвания по естествен начин се появява и интересът ѝ към българската общност в Унгария. Тази година тя ни зарадва с една обемна (400 стр.) монография: „Българските общности в Унгария през XIX-XX век. Миграции и историко-демографска характеристика“.

В предговора на изданието авторката изтъква, че една от причините да се насочи към изследване на тукашната българска общност е особеното ѝ положение в унгарското общество и признаването ѝ по закона за малцинствата от 1993 г. за една от 13-те народности, живеещи на територията на Унгария.

Въз основа на неизследвани досега документи Пенка Пейковска проучва: а) общността на българските градинари; б) общността на банатските българи, която се намира в границите на Унгария до 1920 г.; в) общността на българските студенти в Унгария, която е сравнително ново явление и бележи началото си от края на Първата световна война. Разглеждайки демографското състояние на българите в Унгария, авторката се опитва да разкрие механизма за етническото им оцеляване

и да прогнозира по-нататъшното им развитие. Във втора глава е описано демографското състояние на най-многобройната локална българска градинарска общност в Унгария – тази на будапещенските градинари и е проследена динамиката ѝ от 1880 до 2001 г. Сред факторите за съхраняването на общността Пенка Пейковска изтъква непрекъснатия приток на нови

емигранти от България, наличието на български институции, помощта на унгарската и българската държава и др.

Изследователската работа е извършена през периода 1997-2002 г. и е осъществена благодарение на стипендия от Унгарската академия на науките и унгарското Министерство на образованието, както и на Институт Европа-Будапеща.

Пенка Пейковска

БЪЛГАРСКИТЕ ОБЩНОСТИ В УНГАРИЯ ПРЕЗ XIX - XX ВЕК Миграции и историко-демографска характеристика

Könyv a magyarországi bolgárokról

Penka Peykovska tudós nő élete nagy részét a bolgár-magyar viszonyok tanulmányozásának szentelte. A tanulmányokban foglalkozik a magyarországi bolgárokkal is. Idén egy terjedelmes monográfiával lepett meg minket: A magyarországi bolgár közösségek a XIX.-XX. században. Migrációs és történeti-demográfiai jellemzés.

A kiadvány előszavában a szerző hangsúlyozza, az egyik oka annak, hogy az itteni bolgár közösségről írt, a bolgárok különös helyzete Magyarországon, és az 1993-as kisebbségi törvény, amely elfogadja nemzeti-ségként a Magyarország területén élő bolgár kisebbséget. Az eddig

nem vizsgált dokumentumok alapján Penka Peykovska tanulmányozza:

a) a bolgárkertészek közösségét;
b) a bánáti bolgár közösséget, amely 1920-ig Magyarország területén élt;
c) a magyarországi bolgár egyetemisták közösségét, amely egy viszonylag új jelenség, csak az első világháború végétől beszélhetünk róla.

A magyarországi bolgárok demográfiai helyzetét figyelembe véve a szerző megpróbálja felfedni etnikai túlélésük mechanizmusát, és megjósolni későbbi alakulását. A második fejezetben megtalálható a legnagyobb magyarországi, azaz a budapesti bolgárkertész-közös-

ség leírása, amelynek dinamikáját 1880-2001-ig lehet nyomon követni. A közösség fennmaradásának oka, Penka Peykovska szerint, a Bulgáriából érkező folyamatos emigráció, a magyarországi bolgár intézmények megléte, a bolgár és magyar állam segítsége, stb.

A kutatómunka 1997 és 2002 között a Magyar Tudományos Akadémia, a Magyar Oktatási Minisztérium és a budapesti EURÓPA Intézet ösztöndíjának támogatásával ment végbe.

КАПЧИЦИ СЪН

"Странджа пее и танцува"

Човешкият живот е само една капка време: един радостен сън и един кошмар. Но животът е капка от коктейла на мислите и чувства, на нещата, както се случват. Макар този коктейл да е ту горчив, ту сладък, ту кисел, ту солен, неговият вкус е най-силният наркотик, който носи голямата наслада и огромната болка. Различните му съставки дават вкуса на емоциите и на моментите, които правят всеки живот неповторим.

Капка нектар - сън за надежда, сън за трепет и очакване на новото, на свободата. Замъглените от страст за живот очи, невиждащи черни облаци блестят при величествения пейзаж на бъдещето. Картината на възможното носи аромата на детски игри под цъфналите дървета на дълги летни нощи на безлюдни плажове, на едва докоснали се ръце, обещаващи си вечност. Една крехка лястовица разперва крила и отлита на юг за да търси, по-добър живот.

Капка вода - сън за удовлетворение, за утолена жажда. Сред облаци от прах горещина и умора, след дълъг ден на едва мяркало се спокойствие и молби към майката земя-вода, нов живот. Отмитата чернилка бавно изтича от тялото, но нейната следа става все по-ясна. Самотата се моли на облаци да излеят дъжда, който носят в себе си и да дадат път на живителните лъчи щастие. Защо дойде тук? Какво по-различно мислеше, че ще намериш? Върни се! Послушай капките кръв, тръгни назад към двете топли ръце и насълзените очи, които видя и усети първи на този свят. Подхвърлената детска топка още се търкала и играта не може да спре, трябва да я сграбчиш, а ако се обърнеш назад ще я изпуснеш...

Сън за топлина, за всяка малка сламка от лястовичето гнездо. Все пак милувката на ново слънце ще спре бушването на планинския поток, а после ще му подари луната. Капка парфюм носи непознатото опиянение, сгрява студените ръце. "Во стаичката пръска аромат", един подхвърлен поглед скри в себе си всички звезди, слънцето и луната. Тя е влязла, тя не оставя клепачи-

те да се затворят нощем и взима съня. Тя е новият смисъл, тя изтрива всичко, което е било и което ще бъде. Истинска или измамна, споделена или не за цял живот или... до следващата капка...

Лястовицата прелита на другия бряг. Там няма буря, няма тъмнина, няма студ. Но няма и вълни, няма светлина, няма топлина. Капката абсент дава нирвана, така търсения покой, недосънуваният идеал. След дългия път с всичките му неравности и препятствия, красиви гледки, изгреви и залези, връщане обратно. Поход на самотния, мотния, който не се интересува от собствената си самота. Това, заради което изпи всичко, дори и най-горчивото питие, сега се превръща в изпълнено с мисъл нещо. Това, което си оставил след себе си, другите отдавна са направили свое. Тя само те гледа в очите и няма нищо. Лястовицата продължава полета си над празните черупки към мястото където времето ще спре. Ще се отвори нова врата в една от четирите стени.

Последната капка. Чашата прелива в пространството, коктейлът вече е готов, вкусът му се усеща най-силно точно сега, когато се добавя последната съставка, най-малката, винаги последната.

Тази, която събира всички усещания в едно. Капката отрова и вечният сън.

Лястовицата нежно отпуска крила.

Ангел Грозданов

Това е мотото на последния от поредицата фестивали с международно участие в град Приморско, където "Зорница" взе участие. Организаторът "Еврогрейд" се бе погрижил за участието на състави от различни крайбрежни градове. Освен в Приморско, съставите представиха своите програми и пред населението и туристите на Царево и Китен.

Българският фолклор има безброй лица, безброй интерпретации, които впечатляват не само чужденците, а и самите нас - българите. "Зорница" отново впечатли публиката със своето своеобразно изпълнение, с нешаблонните си носии, с разнообразието на репертоара си. Веднага получихме две покани за следващата година: едната за фестивала "Кукурузени усмивки" в с. Селановци - област Враца, а втората - за фестивала в с. Българи, изречена съвсем спонтанно от народната певица Златка Ставрева, след като видя нашия "Нестинарски танц". А програмата на детския състав "Огнени ритми" от град Свищов спечели огромните овации на публиката. Най-малкият изпълнител беше само на 6 години! Очароваха ни! За миг си представихме как би се харесала програмата им и на нашата българска общност, ако бъдат поканени например за 24 май...

Както винаги и сега се върнахме доволни от организацията на фестивала, от участието си, за което изказваме благодарност на Българското самоуправление от II район за оказаната финансова и морална подкрепа.

Лили Зафирова,
художествен ръководител
на "Зорница"

МАЛКО ТЕАТРО 2012 – успехи и предизвикателства

2012 се очерта като много интересна и динамична година за Малко театро. Разшириха се и се задълбочиха международните контакти и прояви на трупата, която присъства все по-често и на театралния афиш в България..

С най-новата си постановка „Зебра“ от Яна Добрева Малко театро постигна успех на XXI-то издание на Международния фестивал "Друмевни празници на нова българска драма" в Шумен.

Тази година художествените ръководители на театъра – Габриела Хаджикостова и Ищван Наги получиха покана да ръководят творческа лаборатория в Държавен културен театър Стара Загора, в резултат на която под режисурата на Ищван Наги се роди импровизационната музикална комедия „Няма да платим“. Много вълнуващ спектакъл който ни кара да се замислим върху темата за отговорността да си буден, да не се примиряваш, да си в непрекъснато (дори и безсмислено) движение, защото само движението е обратното на застой.

Гостувания на театрални постановки от България и осъществяването на общи проекти са от огромно значение не само за творците от Малко театро, а за цялата ни колония. Зрителят има възможност да се срещне с творци от родината на роден език.

Театърът допринася за духовното и емоционалното развитие, за възпитанието на публиката, за сформирването и изграждането на вкуса на зрителя, за отношението му към красивото и смисленото. Преживяванията на роден език са много важни за българите тук.

Знак на професионално признание за театъра е поканата от страна на Българското национално радио. От 8 до 23 октомври театърът осъществи запис на спектакъла „Елада Пиньо и времето“ по едноименния роман на Керана Ангелова. Това е голямо предизвикателство, проект, който изисква сериозна подготовка и огромна творческа отговорност. С постановката „Елада Пиньо и

времето“ театърът участва и на фестивала FORTE PIANO в Торун – Полша. След което ще гостува и на варшавска сцена, по покана на полските си партньори - Agencja Artystyczna „TES“

Малко театро разширява и утвърждава творческите си контакти с все повече театри в България. В резултат на поканата на Пловдивския драматичен театър през ноември ще се роди постановката „Войната на г-н Кламов“. Половината от репетиционния период ще протече в Будапеща – в новооформената база на Малко театро на улица Байза. А втората половина – в Пловдивския драматичен театър.

Пиесата, преведена от Габриела

Malko Teatro – siker és kihívás

A 2012-es év nagyon érdekes és mozgalmas a Malko Teatro számára.

A társulat tovább építette nemzetközi kapcsolatait. Egyre többet szerepelnek a bulgáriai színházi plakátokon is.

Örülünk, hogy a sikerült kivívniuk a tiszteletet a bolgár színházi körökben, és egyre több meghívást kap fesztiválokra, fellépésekre. Legutóbb Zebra című darabjukkal arattak sikert a sumeni XXI. Nemzetközi Kortárs Dráma fesztiválon.

A színház két művészeti vezetőjét, Hadzsikosztova Gabriellát és Nagy Istvánt idén felkérték, hogy vezessék a Stara Zagorai Állami Bábszínház alkotóműhelyét. Így született meg Nagy István vezetésével a zenés-improvizációs komédia, a *Nem fizetünk*. A cselekményes előadás arra készíti bennünket, hogy elgon-

dolkodjunk azon, hogy felelősek vagyunk azért, hogy éberek legyünk, hogy ne törődjünk bele semmibe, hogy állandóan mozgásban legyünk, mert csak a mozgás az egy helyben állás ellentéte.

A bolgár színházi társulatok fogadása és az ottani színházakkal való közös projektek megvalósítása nem csak a Malko Teatro alkotóinak, hanem az egész kolóniának egyaránt fontos.

A társulatot a Bolgár Nemzeti Rádióba is meghívták. Október 8-23-ig a Kerana Angelova regénye alapján készült *Elada Pinyo* és az *idő* című darab hanganyagát vették fel. Az igazi kihívást és egyben elismerést is jelentő projekt komoly előkészületeket igényelt. Szintén ezzel a darabbal vesz részt a társulat a lengyelországi Torunban megrendezendő Forte

Piano fesztiválon, majd Varsóban vendégszerepelnek a lengyel partnerük, az Agencja Artystyczna „TES“ meghívásából.

A Plovdivi Drámai Színház meghívására novemberben fog megszületni a *Klamov úr háborúja* című darab, ezzel is erősítve a Bulgária és a Malko Teatro közti kapcsolatokat. A próbák egyik fele Budapesten zajlik majd, a Malko Teatro új próbatermében, a Bajza utca 44 szám alatt, a másik fele pedig Plovdivban. A Hadzsikosztova Gabriella által fordított darabot Budapesten és Plovdivban is játszik majd. A darabbal egy bizonyos generáció figyelmét szeretnék elnyerni. A 14 és 18 év közötti fiatalok megnyerése a színháznak mindkét országban problémát jelent.

Az év végéig a színháznak nagyon

Хаджикостова, ще се играе и в Будапеща, и на пловдивска сцена. Тя цели да спечели за зрител едно поколение, с чието привличане театрите имат проблеми. И в България и в Унгария. И поколение, което заслужава специално внимание. Това са младите хора на възраст от 14 до 18 години.

През декември театърът подготвя гостуването на Илкова театър по случай Никулден. В момента екипите на двата театъра работят върху общ проект – драматизация на нова зимна приказка за най-малките. Едно интерактивно представление за деца на възраст от 2 до 10 години. До края на годината театърът има покани за спектакли от много самоуправлени в различни градове и райони. С постановката Зебра театърът присъства на афиша на Есенния фестивал в Сегед.

Радостно е, че литературното кафе на Малко театро е една от най-търсените форми. Театърът гостува по покана на българските самоуправлени в кварталните, градски или областни библиотеки и поднася в словесно – музикална форма текстове на български писатели, печелейки все повече привърженици на българската литература. В рамките на тези вечери театърът представя и рекламира списание Хемус и издадените двуезични книги. Тези

прояви излизат от тесните рамки на колонията и успяват да извоюват признанието и уважението на унгарската публика, спечелвайки все повече почитатели и привърженици на българската култура. И тази година членовете на трупата спомогнаха за осъществяването на творческата комуникация между български театри и унгарски автори, между унгарски и български театри.

В афиша на Сатиричния театър Алеко Константинов в София влезе пиесата на Егреши Золтан „Спанак с картофи” преведена от Габриела Хаджикостова. В момента се подготвя и поставянето на българска сцена на пиесата му 4x100, чиято премиера ще бъде през декември. Сътрудниците на Малко театро спомогат за осъществяването на комуникацията между автора и творческите екипи на спектаклите.

Театърът поддържа връзки с много фестивали в България и Унгария. Подпомага кореспонденцията между творци от двете страни.

От тази година театърът провежда часове по правоговор в Българското училище за роден език, помагйки на малките и по-големи ученици да говорят правилно, чисто и красиво на български. Съдейства и при подготовката на техните изяви на български празници.

Екипът на театъра извърши и ремонт и оборудване на новата база на Малко театро на улица Байза. Това е първият самостоятелен дом на театъра, предоставен му тази година от Българското републиканско самоуправление. Тук творците имат възможност необезпокоявано да репетира, да експериментират позадълбочено, да играят постановки с камерен характер, да организират срещи с публиката и да провеждат театрални ателиета – занимания за най-малките.

Разбира се мащабните си и изискващи по-голямо пространство постановки, театърът ще играе и за в бъдеще на сцената на Българския културен дом.

Това е разнообразна и многостранна дейност, която изисква доста сили и енергия. И чието осъществяване би било немислимо без помощта, без моралната и материална подкрепа на Българското републиканско самоуправление, на Столичното българско самоуправление, на поканите и помощта от страна на самоуправленията от столичните райони и провинцията. И което би било немислимо без обичта и доверието на публиката.

sok felkérése van még különböző önkormányzatoktól, városoktól és kerületektől. A Zebra című darabbal a társulat részt vett a szegedi őszi Kulturális Fesztiválon is, október 19-én pedig Bulgáriában adták elő a darabot.

A Malko Teatro irodalmi kávéházi programjai szintén igen népszerűvé váltak az évek során. A színház a különböző önkormányzatoknál, városi és regionális könyvtárakban, tart felolvasóesteket, olykor zenei kísérettel, bolgár irodalmi művekből. Ezek az események a társulat reklámozza a Haemus folyóiratot és a Magyarországon kiadott két nyelvű könyveket. Ezen tevékenységekkel sikerül a magyar közönség tetszését is elnyerni, így egyre több rajongót, támogatót

tudhat magáénak a bolgár kultúra.

A szófiai Aleko Konsztantinov Szatirikus Színház repertoárján szerepel Egressy Zoltán Sóska, sült krumpli című színdarabja, amelyet Hadzsikosztova Gabriella fordított bolgárra. Jelenleg készül a 4x100 című darabjának bolgár színpadra vitele is, melynek premiere decemberben várható.

Ettől az évtől kezdve a Malko Teatro nyelvfejlesztő órákat tart a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskolában, ezzel is tanítva a tanulókat a szép, tiszta és helyes bolgár beszédre. Az ünnepekre való felkészülésben szintén segítik a tanulókat.

A társulat felújított, Bajza utcai bázisa az első, önálló otthona a Malko Teatrónak, amelyet a Bolgár Országos Önkormányzat bocsátott

a rendelkezésükre. A művészeknek itt lehetőségük van a zavartalan munkára és a közönség tagjaival való találkozásokra. Természetesen a jövőben is láthatjuk majd színdarabjaikat a Bolgár Művelődési Ház színpadán.

A Malko Teatro változatos és sokoldalú munkássága rendkívül sok energiát és erőfeszítést igényel, amely a Bolgár Országos Önkormányzat, a Fővárosi Bolgár Önkormányzat, valamint az ország kerületi és regionális önkormányzatainak erkölcsi és anyagi támogatása nélkül nem jöhetne létre. És természetesen a közönség szeretete és bizalma nélkül sem.

Българските традиции и обичаи през декември

Варвара, 4 декември

Света Варвара (гр. “чужденка”) живее в края на III век. Заради християнската си вяра, собственият ѝ баща я наказва като я обезглавява. Малка кост от мощите на великомъченица Варвара се намира в софийската църква “Свето Преображение” (кв. “Лозенец”). Св. Варвара е покровителка на шарката и всички болести, свързани с обриви, на плодородието и домашните птици. Тя и св. Сава са сестри на св. Никола и заедно подготвят празника му. Затова казват: “Варвара вари, Сава пече, Никола иде с голямата лъжица и гости гощава.” Св. Варвара и св. Сава се свързват с грижата за здравето на децата и двете светници понякога се възприемат като орисници, пряко властващи съдбата им.

Как се празнува?

Меси се питка за баба Шарка. През нощта се оставя на полица – край огнището – да дойде болестта, да си хапне, да си отиде доволен. Медени питки се раздават по кръстопътищата и на случайни пътници – да омилоствят болестта, да я пратят надалече, по други краища. Раздават се също царевични питки и ракия. За да се предпазят от болестта, децата палат огън на кръстопът (трябва да са нечетен брой) и го прескачат. Главни от огъня се пазят за лек през годината. За плодородие в много домове се меси специален обреден хляб, който стопанинът разчупва високо над главата си – да пораснат децата високи, да пораснат и класовете, и добивите. Върху хляба се пали голяма “варварска свещ”. Тази свещ има магическа сила и се пази цяла година. Пали се на двора, за да предпази от бури и градоносни облаци. Свещта се пали и при тежко раждане на добитъка.

Празникът на св. Варвара се намира точно в средата на коледните пости. От този ден по къщите тръгват млади девойки, които благославят за любов, щастие и берекет. Наричат ги “варварки”, а заради тях и празника – „Женска Коледа”. Девойките, които искат да се оженят, стават много рано на Св. Варвара, опичат бяла погача и бързат да я раздадат по съседни и роднини. Която го стори първа, чака я венчило през годината. Св. Варвара се възприема като покровителка на домашните птици, най-вече на кокошките. Затова на 4 декември част от магическите действия целят тяхното запазване. Ако се наръсят в кръг варени зърна от ца-

ревица и се оградят с въже, птиците няма да се разпръскват извън двора и да се губят. Ако хапнат от сварената пшеница, царевица, ечемик, овес, просо, кокошките ще носят повече. От сварената пшеница или царевица хапва сутрин всеки от къщата – да не се “запече полето”, да е влажно и да класят нивите.

Савинден, 5 декември

На някои места почитат св. Сава като жена. Свързват я с болестите и царството на мъртвите. Боят се от нея, защото “разсява” болестите по хората. Пети декември се празнува в нейна чест, за да бъде омилоствена с добро отношение и медени питки. На 5 декември празнуват и хората, които носят името Слав и всички производни от него (Светослав, Белослав, Воислав и др.)

Как се празнува?

Най-важното е да се подготви никулденската трапеза. Отдава се почит на починалите. Носи се жито на гробищата и се раздава за “Бог да прости”.

Какво не бива да се прави?

За да не им стори Варвара зло, жените не работят с остри предмети – ножове, ножици, игли.

Никулден, 6 декември

Никулден е един от най-големите зимни празници с ясно изразен семеен характер. Посветен е на св. Никола – покровител на моретата, моряците и рибарите. Светецът е господар на зимата, снега и ледения вятър. Казват, че на 6 декември всички водни съдове спират в морето в чест на своя повелител. Свети Никола притежава несметните богатства в подводния свят – плава със златен кораб, има златна гегя, пие от златна чаша, строи черкви и манастири от злато и сребро. Сигурно затова е патрон и на банкерите. Лекува, но и болести причинява. Помага на девиците да се задомят.

Светецът пази хората от природни бедствия, от крадци и мошеници. Вярва се, че дом, закриян от него, е защитен от всякакви посегателства. Закрия сиромасите, несправедливо осъдените, защитава затворниците. В негова чест празнуват още търговци, воденичари, ловджии. Железарите също го припознават като свой патрон. Овчарите го почитат, защото пази стадата им от вълци. Този култ се обяснява донякъде с чудодейните му способности да стои между световите, да изцелява неизлечимо болни, да подчинява на силата си същества от отвъдното. На

св. Никола често се прави курбан за избегнато опасно премемидие.

Как се празнува?

Никулден се празнува с обща църковна служба и жертвен шаран. Затова празникът се нарича още Рибни Св. Никола, Мокри Св. Никола, Рибена черква. Рибарите тчат своя патрон. Първата уловена този ден риба се изажда още на брега. След 6 декември риболовът вече е забранен. Когато се приготвят шаранът или друга риба с люспи – мряна, платика, – люспите не бива да се търкалят по земята и никой не бива да стъпва по тях, за да не го сполети беда. Костите на шарана не се хвърлят – или се изгарят, или се заравят дълбоко в земята. Хлябът се разчупва от бащата високо над главите – да са високи класовете по нивите. Кръстатата кост от главата на рибата се пришива в шапчицата на малките деца, за да ги предпазва от уроки и всякакви лоши магии.

За разлика от Варвара и Сава, Никулден е типично мъжки празник. На този ден се събират младежите, които ще коледуват, и отиват да канят своя станеник да влезе в ролята си.

Света Ана, 9 декември

На този ден се отбелязва зачатие на св. Ана, майката на Богородица. Тя е покровителка на брака, семейството, майчинството. Закрила девиците, бременните и вдовиците. Народът ни нарича празника Янино или Анино зачатие, Аньовден, Анино ведение, Света Ана Каталина. На места денят се смята за лош и опасен. Света Ана е празник на самодивите, затова мъжете не излизат извън село, за да не срещнат прекрасните, но зли създания.

Как се празнува?

Празникът някога е съвпадал с деня на зимното слънцестоене и затова е свързан с нарастването на деня и с редица магически практики, които съпътстват всеки преходен период. За да не им откраднат магьосници плодородието, хората вземат предпазни мерки. Пред вратата на всяка къщата се пали купчина говежди тор, за да може пушекът да изгони злите демони.

Жените варят и раздават жито и царевица, та посевите да растат като деня. Насаждат се квачките за първи път, за да се излюпят всички яйца. Ако в къщата се въведе прасе, то е на късмета, тъй като то рие напред и това означава, че на човек ще му върви във всичко, с което се захваща. Ако кокошка прескочи прага на

къщата, годината няма да е добра, защото кокошката, за разлика от прасето, рие с краката назад. Девоите гадаят как ще се оженият. Вечерта преди празника засяват символично зърна в гърне, пълно с вода. Във водата слагат клонки от вишна или ябълка. Ако до Нова година семената покълнат или клонките се разлистят, това е знак за скорошна сватба.

Какво не трябва да се прави?

Млади жени и бременни не трябва да работят на този ден, за да раждат по-лесно.

Майките не бива да работят, за да не се разболяват децата. Не се работи с вълна, за да се раждат женски агънца, за да не окуцаят домашните животни, за да не нападат вълци стадата и овчарите.

Свети Спиридон, 12 декември

Св. Спиридон Чудотворец е роден в Кипър през IV в. За епископ го провъзгласил самият Константин Велики. Народът разказва, че св. Спиридон бил кондурджия (обущар), затова работещите в обувната промишленост и обущарите почитат деня му и до днес. Празнуват го и други занаяти – шивачи, абаджии, бакърджии, дюлгери. Особена почит му оказват керемидарите и тухларите. Смята се за покровител на конете и на едрия добитък. В Родопите св. Спиридон помага при рани и порязване, обриви и пъпки ("strupки"). На някои места вярват, че на деня на Спиридон слънцето спира пътя си към зима и се "завърта" към лято.

Как се празнува?

Рано сутринта се пече хляб и се раздава за Св. Спиридон, за да предпази от "strupки". За предпазване от пъпки по тялото, не се рони царевица и не се варят зърнени храни (леща, боб, грах). Там, където го тчат като покровител на конете, жените раздават обреден хляб за здравето на животните.

Свети Модест, 18 декември

Свети Модест бил Йерусалимски патриарх. Празникът е посветен на здравето на домашните животни. Раздават се погачи и варено жито. Една част от хляба, която е украсена с просфорник, се слага в кърмата на животните. Който има болно животно, оставя пред иконата на св. Модест метално изображение на заболялото животно. Не бива да се впряга добитък, за да е здрав през годината.

Паприкаш

Както знаете, столичани открай време казваме на чушките чушки и на пипера – пипер. Нещо напълно нормално, струва ми се, а не както е в останалите градове на страната: там наричат чушките пипер и няма да се учудя, ако някой ден науча, че съществуват хора, които викат и на червения пипер (да, този, който се прави от чушки) чушка! Това може да доведе до сериозни последици както в готварството, така и в семейството. Вземете например следната история:

Имало едно време един мъж от столицата, който взел жена от Варна. Медения си месец прекарвали на море – при майката на жената; спогаждали се прилично, докато един ден на невестата не ѝ се прияли готвени чушки, паприкаш. Както може би сте се сетили, тя чакала бебе, а на такава жена нищо не се отказва.

– Купи, моля те, майко – обърнал се учтиво към тъщата зетят, – два килограма чушки и четири бири. Аз в това време ще изчистя с прахосмукачката и ще умия чиниите...

Позачудила се тя, защото, както казах, във Варна също наричат чушките пипер, а казват чушки на лютите чушлета (абсолютно неправилно между другото). Като се върнала, срещнала една съседка и споделила

с нея тревогите си.

– Горката ти щерка! – завайкала се съседката. – Зет ти пие люта ракия с тия чушки, а бирите ги е поръчал за изтрезняване. Мъжът ми, бог да го прости, същото правеше. Питай ме колко буркана съм затворила!

Нищо не казала тъщата, но разбира се, станало ѝ мъчно: зет пианица е жива мъка, и като се върнала вкъщи, хвърлила кесията от вратата право в краката му.

– На! – рекла. – И дано се подпалиш!

Не предполагаша с какъв човек съм се свързала! – и заплакала.

– Защо? – отвърнал потресен зетят. – Какво лошо има? За дъщеря ти са...

– О, горко ми! – заплакала още по-силно майката, като разбрала истината. – Значи, и тя се налива с теб!

– Какво приказваш! – Навел се да вдигне кесията зетят и като я отворил, какво да види: пълна с люти чушлета, дето пък някъде, кой знае

защо, им викат и „шипки“, съвсем друго растение... Сега на свой ред се ядосал: – Ти подиграваш ли се? – посочил чушлетата и влезнал в спалнята при жена си. – Виж майка ти какво купи. Казах ѝ като на човек да иде за чушки, а тя... Добре, че не я пратих за гъби, че да ми донесе мухоморки!

– Оо! – ревнала невестата. – Какви

мухоморки! Искаш да умра ли! – и се разплакала. В нейното положение – обяснимо... – Права е мама! Не искам чушки, искам пипер! Искам паприкаш!

– Но кой готви само пипер?!... Или сол!

– Мама! Мама ще ми наготви пипер!

И тук се започнала една такава разправия, която продължила три дни и три нощи. Мъжът, зетят с една дума, за нещастие, бил човек точен, възпитан, много държал на правоговора. След като дълго ровил в речници и енциклопедии, най-накрая съвсем се объркал – и там се натъкнал на същата каша: ту пипер, ту чушки, червен пипер, черен пипер, кимион и т.н. в зависимост авторът откъде е. Но не се предавал, искал да изясни случая.

– Добре де, щом наричате чушките пипер – повтарял, – защо тогава не казвате на пипера, на червения пипер, чушка!

– Вие, ти и майка ти, да му викате така! – вече съскаля тъщата. – Ние си му казваме пипер на български! – А на чушките, на зелените чушки, как викате?

– Пипер!

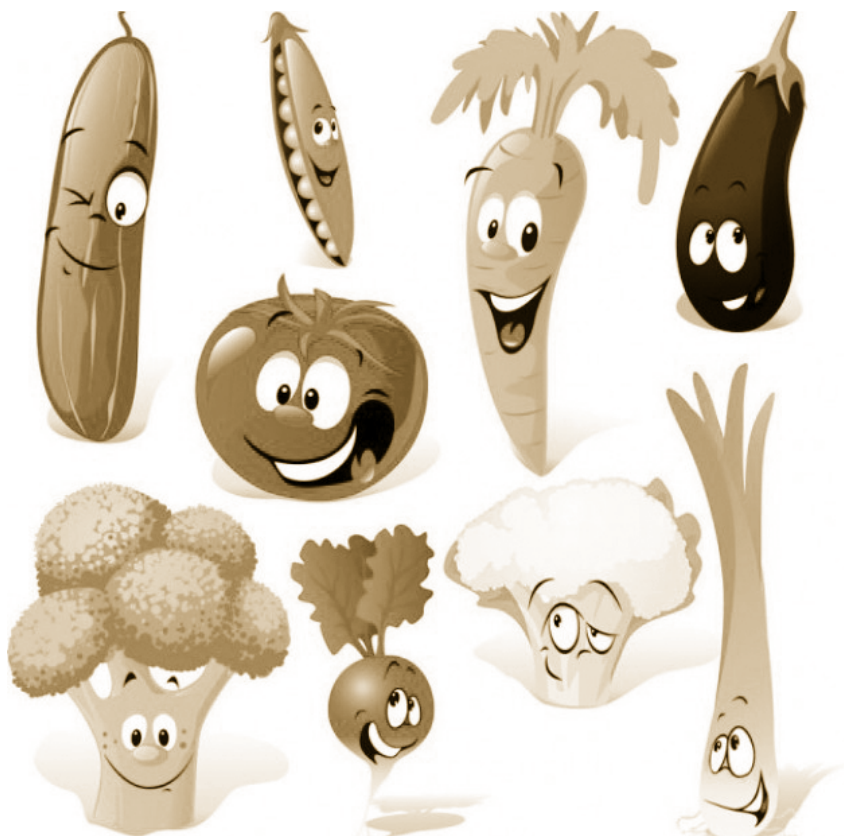
– А на камбите?

– Пак пипер!

Тук, разбира се, прекалила. И във Варна, и в София, слава богу, навсякъде на камбите викат камби или най-много гамби, и в никакъв случай пипер, но вече било късно... Чушки – пипер! Чушки – пипер! – се носело из къщата като в някоя зарзаватчийница, хвърчали тежки речници, обидни думи, леели се сълзи и клетви, а невестата за малко не родила в петия месец. Докато я карали към Бърза помощ, устните ѝ беззвучно повтаряли „пипер... пипер... пипе...“ – също като в оная приказка за тревата – коси ли се, стриже ли се. Работата стигнала до развод. Така е, когато се прекалява в търсене на истината. И съдията, който за късмет бил от Пловдивско, а това иде точно по средата на нашата малка родина, като изслушал противните страни и разбрал колко глупав е спорът, мъдро отсидил:

– Сигурен съм, че не сте се дърпали толкова за името на детето, което чакате, а сте готови да го лишите от родител заради един зеленчук, дето и без това я го има, я го няма на пазара. Как ще се казва?

– То ли? Ако е момче – на дядото от-

ИВАН ВАЗОВ ПАИСИЙ

към бащата. Ако е момиче – на бабата откъм майката. Как иначе?

– Видяхте ли – рекъл съдията. – А не можяхте да се споразумеете чушка ли е, пипер ли е!

– И не искаме! – викнали старите. – Няма да ни се смеят на пазара, я!

– Ами вие? – обърнал се той към младите. – Ако ви предложи нещо средно, нещо за удобство, дето ще ви разберат навсякъде, ще оттеглите ли молбите си?

– Зависи. Стига да не е в ущърб на единия род или другия – свили рамене те, защото в спора била замесена вече цялата фамилия и от двете страни.

– Не е. Слушайте добре: викайте на тоя зеленчук пиперка и всичко ще е наред! Хем е ясно, че е чушка, защото е от женски род, хем се сещаш, че от нея правят пипера, хем е звучно и българско! Честито. Подарявам ви тая дума! Знам я от моята баба. Така и записали в протокола: пиперка (*Capsicum bulgaricum*). И младите се прегърнали и се събрали. Заедно изпратили писмо-предложение до Българската академия на науките. Само свекървата малко мърморела, когато двата рода седнали да се помиряват: от тяхното, видите ли, има всичките букви, а от нашето само две, но на никого повече не му се слушало за зеленчуци, а и време било невестата да ражда.

Това е историята – свършила щастливо. Като си помисля само за имената на зеленчуците, каква бъркотия е, сещам се за друга: може би нещо като тая чушка, нещо съвсем дребно е било причина за разтурянето на Вавилонската кула? Кой знае какво са им наготвили в столовата, та хората изведнъж заговорили на хиляди езици, изпокарвали се и зарязали строежа. Как се казва: карфиол, цветно зеле или карнабит? Лющиян или дивисил, кервиз или целина, лук, кромид или кромид лук? Сега разбирам защо учените записват всички растения на латински: римляните отдавна са измрели – с кого да се карат?

Няма управление в този зеленчуков Вавилон. Случи ли ви се да пазарувате на чуждо място, най-добре да си мълчите и да сочите с пръст. И разбира се, гледайте в кантара... Езикът е толкова по-богат, колкото повече думи има, а пазарът – със зеленчука си, естествено!

Красимир Дамянов

*О, неразумни юроде! Поради что сесрамиши да се наречииш Болгарин?
Или не са имали Болгаре царство и господарство?
Ти, Болгарину, не прелищайся, знай свой род и язык..."*

Паисий (1762)

Сто и двацет годин... Тъмнини дълбоки!

Тамо вдън горите атонски високи, убежища скрити от лъжовний мир, место за молитва, за отдих и мир, де се чува само ревът беломорски или вечний шепот на шумите горски, ил на звона тежкий набожнийят звън, във скромна килийка, потънала в сън, един монах тъмен, непознат и бледен пред лампа жумеща пишеше наведен.

Що драскаше той там умислен, един? Житие ли ново, нов ли дамаскин, зафанат от дълго, прекъсван, оставян и пред кандилото сред нощ пак залавян? Поличби ли божи записваше там? Слова ли духовни измисляше сам за във чест на някой славен чудотворец, египтянин, елин или светогорец? Що се той мореше с тоя дълг турд? Ил бе философ? Или беше луд? Или туй канон бе тежък и безумен, наложен на него от строгий игумен?

Най-после отдъхна и рече: "Конец! На житие ново аз турих венец." И той фърли поглед любовен, приветен към тоз труд довършен, подвиг многолетен, на волята рожба, на бденъето плод, погълнал безшумно полвина живот – житие велико! Заради което той забрави всичко, дори и небето! Нивга майка нежна първенеца свой тъй не е гледала, ни младий герой първите си лаври, ни поетът мрачен своя идеал нов, чуден светлозрачен! И кат някой древен библиейски пророк ил на Патмос дивний пестинника строг, кога разкривал е въз гладката кожа тайните на мрака и волята божа, той фърли очи си разтреперан, бляд към хаоса тъмний, към звездния свят, към Бялото море, заспало дълбоко, и вдигна тез листи, и викна високо: "От днеска нататък българският род история има и става народ!"

Нека той познае от мойто писанье, че голям е той бил и пак ще да стане, че от славний Будин до светий Атон бил е припознаван нашият закон. Нека всякой брат наш да чете, да помни, че гърците са люде хитри, вероломни, че сме ги блъскали, и не един път – и затуй не можат назидатън – и че сме имали царства и столици, и от нашта рода светци и патрици; че и ний сме дали нещо на светът и на вси Словене книга да четът; и кога му викат: "Българину!" бесно, той да се гордее с това име честно. Нека наш брат знае, че бог е велик и че той разбира българский язык, че е срам за всякой, който се отрича от своя си рода и при гърци тича и своето име и божия дар зафърля безумно като един твар.

Горко вам, безумни, овци заблудени, със гръцка отрова, що сте напоени, дето се срамите от вашия брат и търсите пища в гръцкия разврат, и ругайте грешно бакини си кости, и нашите нрави, че те били прости! Та не вашто племе срам нанася вам, о, безумни люде, а вий сте му срам!

Четете да знайте, що в стари години по тез земи славни вършили деди ни, как със много кралства имали са бран и била велика българската държава; как свети Борис се покръстил в Преслава, как е цар Асен тук храмове градил и дарове пращал; кой бе Самуил, дето си изгуби душата във ада, покори Дурацо и влезе в Елада; четете и знайте кой бе цар Шишман и как нашто царство сториха го плян; кой би Иван Рилски, чийто свети мощи чудеса се славят до тоя ден йоще; как се Крум преславний с Никифора би и из черепа му руино вино пи и как Симеон цар утрите прогони и от Византия приема поклонни. А тоя беше учен, философ велик и не се срамуше от своя език и кога нямаше кого да надвива, той пишеше книги, за да си почива. Четете и знайте, що съм аз писал, от много сказанья и книги събрал, четете, о, братя, да ви се не смеят и вам чужденците да не се гордеят... На ви моята книга, тя е вам завет, нека де преписва и множи безчет и пръска по всички поля и долини, де българин страда, въздиша и гине. Тя е откровенъе, божа благодат – младий прави мъдър, а стария – млад, който я прочита няма да се кае, който знае нея, много ще да знае."

Тъй мълвеше тоз мъж, в килията скрит, със поглед умислен, в бъдещето впит, който много бденъя, утринни пропусна, но пачето перо нивга не изпусна и против канонът и черковний звън – работи без отдих, почивка и сън.

Тъй мълвеше преди сто и двацет годин тоз див Светогорец – за рая негоден, и фърляше тайно през мрака тогав най-първата искра в народната сваяст.

Край Провадия откриха най-древния град

Край най-стария солодобивен център в Европа Провадия-Солницата е възникнал и най-старият праисторически град на стария континент в петото хилядолетие преди Христа. Това твърди проф. Васил Николов, който е ръководител на екипа, извършил последните археологически разкопки в района.

Каменни бастиони и каменни стени от 4700–4200 г. пр. Хр. с дебелина два и три метра са най-ранните и най-масивните укрепления от периода на праисторията, документирани до днес в цяла Европа. След последните разкопки техните останки се открояват все по-импозантни и грандиозни. Проучвани са това лято три последователно съществували каменни крепости, в които древните са пазели от грабители добиваната от тях най-ценна за времето си суровина – солта, в наше време равна по значимост на нефта. Солта е била златото, валутата в това праисторическо време. Тя е имала функцията на първите пари, докато златото и медта са били само белег на престиж. Затова производственият център, в който добивали солта, е бил монетният двор на Европа, посочи проф. Николов.

Чрез мащабна търговия провадийските солни „кюлчета“ достигат далече на юг, а обратно се

върща храна и стоки на престижа, които са придружили техните собственици в гробовете на Варненския златен некропол.

Зад крепостните на древния град живеели богати хора в двуетажни къщи – около 350 души, смята ръководителят на разкопките. В момента екип, сред който и шотландката -антрополог Катлин Максуйни от университета в Единбург проучват последните открити 18 гроба. Погребалната обредност се оказва доста интересна и странна. До покойници с висок социален статус се откриват медни игли и керамични съдове, но

труповете са отрязани наполовина. В друг труп на мъж е забита кост над таза, вероятно ритуал срещу вампирство, за да не се превърне след смъртта си в зъл дух. Открит е гробът на 30-годишна жена с две деца на 4-5 години, вероятно станали жертва на епидемия.

Археологическите разкопки край Провадия се извършват предимно с пари на спонсори от САЩ. Миналата година те били на опашката и МК отпуснало за тях само 20 хиляди лева.

в. Стандарт

Megtalálták Európa legrégebbi városát

Európa legrégebbi urbánus települését fedezték fel Bulgáriában, Provadija közelében, a fekete-tengeri üdülővárostól, Várnától 40 kilométerre. Az őskori település Bulgária egyetlen sólelőhelye mellett található.

A bolgár régészcsapat Vaszil Nikolov professzor irányításával kőfalakat tárt fel, amelyek az időszámítás előtt 4700-4200 közötti időszakból származnak. A védőfalak vastagsága eléri a két métert, magassága pedig a három

métert. Nikolov professzor szerint ez a legkorábbi és legmasszívabb őskori európai erődtípus.

Nikolov meggyőződése, hogy az erősített település létrehozását a sólelőhely motiválta, hiszen a só az őskorban épp olyan értékes nyersanyag volt, mint napjainkban a kőolaj.

Körülbelül 300-350-en lakták a várost, az emberek emeletes házakban éltek és főleg sóbányászattal foglalkoztak, ami jól jövedelmezett,

erről tanúskodnak egyebek közt a település közelében feltárt nekropolisz gazdag sírmellékletei, egyebek közt kerámiaedények és réztűk.

A régészek szokatlan temetkezési rítusok nyomaira bukkantak: a holttesteket néha félbevágták és hason fekvéssel temették el.

Унгарски българи представиха страната ни на Фолклориада '2012

Новината за участието на танцов състав Янтра на Фолклориада обхожда българския печат по света. Най-напред за тях писа ЕвроЧикаго. Тази статия заедно с интервю с Данчо Мусев бе препечатана в много български издания. В следващия брой очаквайте подробна информация от извора с много снимки.

В неделя вечерта на 14 октомври, в гр. Ансеонг в Южна Корея завърши продължилият две седмици световен фестивал Фолклориада '2012. Световната Фолклориада на C.I.O.F.F. * (Международен съвет на организаторите на фестивали за фолклор и традиционни изкуства към UNESCO) е един от най-големите по своите мащаби фестивали в света и често е наричана Олимпийски игри на културата. Провеждана веднъж на четири или повече години, Фолклориадата събира заедно хиляди участници от десетки страни-членове на CIOFF на едно незабравимо празненство на фолклорните танци, музика, песни и традиционни изкуства. Събитието поставя акцент върху Международната конвенция на UNESCO за съхраняване на нематериалното културно наследство (приета през ноември, 2003г.) с цел постигане на мир

чрез уважение към културните различия.

Първата Световна Фолклориада се е провела през 1996 г. в Холандия, а втората през 2000 г. в Япония. Третата Световна Фолклориада се провежда в южната част на Унгария в град Печ в периода между 12 и 22 август 2004 година под надслов "Автентичност", като се отдава основно значение на традиционните фолклорни танци. Четвъртата Световна Фолклориада (2012 CIOFF WORLD FOLKLORIADA ANSEONG, 안성세계민속축전 2012) се провежда от 1 до 14 октомври под надслов "Радост, движение, хармония". За фестивала в Южна Корея пристигнаха ансамбли от над 40 държави от цял свят с над 1700 изпълнители, към които се при-

съединиха още поне 2000 местни изпълнители.

За наша радост на Фолклориада '2012 България бе чудесно представена от ансамбъл „Янтра“, който се състои основно от българи, живеещи в Унгария. Ръководителят на този ансамбъл, който е и председател на Българското самоуправление в Унгария, даде интервю за наш кореспондент в Корея. От това интервю могат да се разберат интересни неща не само за организацията и финансирането на културната самодейност на българите в Унгария, но и за начина, по който българите там имат свое политическо представителство.

<http://www.eurochicago.com>

A magyarországi bolgárok képviselték Bulgáriát a 2012-es Folkloriádán

A Jantra néptáncegyüttes szereplésének híre világszerte elterjedt a bolgár újságokban. Először az Európai Chicagóban jelent meg. Ez a cikk, illetve a Muszev Dancsóval készült interjú sok bolgár kiadványban megjelent. A következő számban részletes információ jelenik majd meg a Folkloriádáról. Október 14-én, vasárnap ért véget a két héten át tartó dél-koreai fesztivál. A Folkloriáda az egyik legnagyobb fesztivál a világon és gyakran nevezik a kultúra olimpiájának. A négyévente egyszer megrendezett eseményen a CIOFF tag-

országaiból több ezer résztvevő mutatja be saját népe táncait. Az esemény a 2003 novemberében elfogadott nemzetközi UNESCO egyezményre, az eszmei kulturális örökség megőrzésére helyezi a hangsúlyt, azzal a céllal, hogy a kulturális különbségek ellenére is béke legyen a világon. Az első világtalálkozót 1966-ban Hollandiában, a másodikat pedig 2000-ben Japánban tartották. A harmadik Magyarország déli részén került megrendezésre 2004-ben. A negyedik 2012. október 1-14 között zajlott, mottója az

Öröm, mozgás, harmónia volt.

Dél-Koreába több mint 40 országból érkeztek együttesek, közel 1700 résztvevővel, akikhez mintegy 2000 helyi táncos és zenész is csatlakozott. Legnagyobb örömkünkre a főként magyarországi bolgárokból álló Jantra néptáncegyüttes tökéletesen képviselte Bulgáriát.

A táncegyüttes vezetője, aki egyben a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke is interjút adott a koreai tudósítónknak.

<http://www.eurochicago.com>
cikke nyomán

Конференция

На 12 октомври в Българския културен институт се състоя конференция на тема "Стопанска и културна дейност на националностите в Унгария през 19 век и първата половина на 20 век". В нея участваха представители на научните институции на националностите в Унгария. Сред организаторите намираме имената на Българския културен институт, Българския културен форум, Катедрата по славянска филология при Будапещенския университет "Лоранд Йотвьош", а финансирането на събитието е било осигурено от Министерство на човешките ресурси – Управление на фондовете, Българско самоуправление в Уйбуда, Българско самоуправление в XII столичен район. Сред участниците са такива признати имена като Мария Берени от Научния институт на румънците в Унгария, Анна Мария Боя (Висш институт по танцово изкуство), Ищван Габор Челени (Униатска община, Естергом), Йожеф Демел (Научен институт на словациите в Унгария), Имре Х. Тот (Университет на науките в Сегед), Ангела Корб (ELTE, Съюз на германците в Унгария), Ева Ревес (Сегедски университет Атила Йожеф).

Българските изследователи бяха представени от Райна Симеонова-Харгитаи (Залогът за успеха на българските градинари), Венета Янкова (Визуална памет за българските градинари в Унгария), Елвира Катуш (За връзките между Унгарско-българското дружество за приятелство и Дружеството на българите в Унгария (ДБУ), Юлияна Пандур-Мароши (Християнското семейство и денят на християнската младеж в България), Кристина Менхарт (За значимите изследователи на българските градинари), Пенка Пейковска (Грамотност и двуезичие сред българските общности в Унгария в края на XIX и началото на XX в.).

С българска тема са и докладите на Мария Жилак (Университет Лоранд Йотвьош, Катедра по славянска филология) – Българи в едно словашко село (Пилишчев), и на Имре Х. Тот (Паисий Хилендарски за унгарци).

Konferencia

Október 12-én a Bolgár Kulturális Intézet tudományos konferenciának adott otthont, amelynek témája *A nemzetiségek gazdasági és kulturális tevékenysége Magyarországon a 19. században és a 20. század első felében volt*. A magyarországi nemzetiségek tudományos intézményei vettek részt rajta. A szervezők között a Budapesti Bolgár Kulturális Intézetnek, a Bolgár Kulturális Fórumnak és az ELTE BTK Szláv Filológiai Tanszékének neve szerepel, a finanszírozást az Emberi Erőforrások Minisztériuma – Emberi Erőforrás Támogatáskezelő, az Újbudai Bolgár Önkormányzat és a XII. kerületi Bolgár Önkormányzat biztosította. A résztvevők között olyan ismert nevek voltak, mint például Berényi Mária (Magyarországi Románok Kutatóintézete), Bólya Anna Mária (Magyar Táncművészeti Főiskola), Cselényi István Gábor (Esztergomi Görögkatolikus Egyházközség), Demmel József (Magyarországi Szlovákok Kutatóintézete), Korb Angéla (ELTE, Magyarországi Németek Szövetsége), Révész Éva (Szegedi Tudományegyetem).

A bolgár kutatókat képviselték: Hargitai Rajna (A bolgárkertészek sikerének záloga), Jankova Veneta (A magyarországi bolgárkertészek vizuális emlékei), Katus Elvira (Kapcsolatok a Magyar-Bolgár Baráti Társaság és a Magyarországi Bolgárok Egyesülete (MBE) között), Marosiné Pandúr Julianna (A keresztény család és a keresztény ifjúság napja Bulgáriában), Menyhárt Krisztina (A bolgárkertészek jeles kutatóiról), Penka Peykovska (Írástudás és kétnyelvűség a magyarországi bolgár közösségekben a 19. század végén és a 20. század elején).

A bolgár téma H. Tóth Imre (Szegedi Tudományegyetem) *Paiszj Hilendarszki a magyarokról* és Zsilák Mária (ELTE, Szláv Filológiai Tanszék) *Bolgárok egy magyarországi szlovák faluban, Piliscséven* előadásában is szerepelt.

Мартеница 30

Танцов състав „Мартеница отбеляза своя 30-годишен юбилей. В програмата и в танцовата къща, организирани по повод годишнината участваха Роза Банчева, Алексей Лесички и оркестър Граоска младост, град Перник и зурнишка група Гайтан от Южна България, оркестър Рила, Вандор вокал и фолклорна група Зорница. Празникът се състоя на 13 октомври 2012 г. в културен дов Чили. Главен спонсор на вечерта бе Българското самоуправление в Пещержебет.

Martenica 30

A Martenica Táncgyűttes 30 éves jubileumát ünnepelte. A műsort és táncházat Roza Bancseva, Alexej Leszicski, az Orkestar Graoska Mladost és a Zurniska Grupa Gajtan – töröksípos zenészek Dél-Bulgáriából, a Rila zenekar, a Vándor Vokál énekegyüttes és a Zornica együttes, valamint korábbi táncos és zenész barátok közreműködésével 2012. október 13-án tartottak a Csili Művelődési Házban. Az est főtámogatója a Pesterzsébeti Bolgár Önkormányzat volt.

ТЪЖЕН ПОМЕН

На 22 октомври 2012 г. се навършват
10 години от смъртта на

ДЕНА АТАНАСОВА ВОЙЧЕВА

Съветник за публичен туризъм и българско-американски
"Амбасадор на мира"

Дъщеря покаяна пред светлата ти памет!

От съгражданин Я сие

Предаванията на Рондо през ноември и декември:

A Rondó nemzetiségi magazin november-decemberi adásai a következőképpen alakulnak:

M1:		DUNA TV:	
Nov. 1. ('52)	12.29	Nov. 2.	00.01
Nov. 15. ('26)	12.29	Nov. 16.	00.01
Nov. 29. ('52)	12.29	Nov. 30.	00.01
Dec. 13. ('26)	12.29	Dec. 14.	00.01
Dec. 27. ('52)	05.30	Dec. 28.	00.01

Издание на Българското републиканско самоуправление
1062 Будапеща, ул. Байза 44.

Редакция:
Андреа Генат,
Моника Тютюнкова,
Светла Кьосева (главен редактор)

Отговорен издател:
Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Министерство на държавната администрация и правосъдието, Столичното българско самоуправление и на Българските самоуправления в II, IV, V, VIII, IX, XIII, XIV, XV, XVIII, XV, XX, XXI и XXIII район на Будапеща и във Фелшбожолца, Печ, Сегед, Халастелек, Дунахараста, Дунакеси, Кишкунлацхаза, Лорев, Мишколц, Дебрецен, Сигетсентмиклош, Ерд и Естергом.

Bolgar Országos Önkormányzat
(1062 Budapest, Bajza u. 44.) kiadványa

Szerkesztőbizottság:
Kjoszeva Szvetla (főszerkesztő),
Genát Andrea,
Tyutyunkova Mónika

Felelős kiadó:
Muszev Dancso

Megjelenik a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, a FBÖ és a II., IV., V., VIII., IX., XIII., XIV., XV., XVIII., XX., XXI. és XXIII. kerületi, valamint a Felsőzsolcai, a Pécsi, a Szegedi, a Halásztelki, a Dunaharaszti, a Dunakeszi, a Kiskunlacházi, a Lórévi, a Miskolci, a Debreceni, a Szigetszentmiklósi, az Érdi és az Esztergomi Bolgar Kisebbségi Önkormányzat támogatásával.
ISSN 14163098
MS Mester Stúdió, iGlobe Nyomda

Due to its accelerate growth and company plan for expansion ISI Emerging Markets – Bulgaria is currently looking for:

INFORMATION SPECIALIST

with **Romanian** or **Hungarian** or **Arabic** or **Portuguese** or **Turkish** or **Russian** or **Polish** or **Czech** or **Spanish**

This role is responsible for maintenance and ensuring quality of the company database, industry, financial markets and macroeconomic information on ISI's Emerging Markets Information Service (EMIS) for the product(s) under your responsibility.

If you are looking for the different opportunity, excellent work environment or it just sounds great, please, do not hesitate to send your professional CV in English to the following e-mail: jobs-bg@securities.com.

Magyarországi Bolgárok Egyesülete
Дружество на българите в Унгария

1097 Bp., Vágóhid u. 62. / tel.: 216-6560

Bolgar Országos Önkormányzat

Българско републиканско самоуправление
1093 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 216-4210

Fővárosi Bolgar Önkormányzat

Столично българско самоуправление
1093 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 216-4211

Bolgar Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola

Българско училище за роден език
1062 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 216-4210

Bolgar Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda

Българска двуезична малцинствена детска градина
1062 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 06 20 250-7339

Bolgar Kulturális, Dokumentációs és Info. Központ

Български културен, документационен и информационен център
1062 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 216-4211

Szent Cirill és Szent Metód Bolgar Pravoszláv Templom / Българска православна църква Св. св.

Кирил и Методий
1097 Budapest, Vágóhid u. 15. / tel.: 06-30-496-4997

Bolgar Köztársaság Nagykövetsége

Посолство на Република България в Унгария
1062 Budapest, Andrássy út 115.
tel.: 322-0836, 322-0824

Bolgar Kulturális Intézet

Български културен институт
1061 Budapest, Andrássy út 14. / tel.: 269-4246

Carevec Étterem / Ресторант Царевец
1097 Budapest, Vágóhid u. 62. / tel.: 06-20-417-8576

Hotel Rila / хотел Рила

1097 Budapest, Vágóhid u. 62. / tel.: 216-1621

november 2012 • ноември 2012

БУЛФЕСТ • 2012 • BULFEST

15 години оркестър Право

Юбилеен концерт

Традиционният градинарски празник
Димитровден и

празникът на танцовите състави
„Росица” и „Янтра”

тази година

ще се състои

на 17 ноември от 19 часа

в Българския културен дом

(1097 Будапеща, ул. Вагохид 62)

На празника ще бъде отбелязан

15-годишният юбилей на

оркестър „Право”,

който ще представи с концерт

новия си албум.

В програмата участват още:

The Balkan Consort, оркестър Зора

и формация Зевс-гръцки огън

15 éves a Pravo zenekar

Jubileumi koncert

A hagyományos bolgár kertészünnep –
a Demeter-nap, valamint a Roszica és a

Jantra bolgár néptáncegyüttesek

hagyományos ünnepe idén

november 17-én lesz 19.00 órától

a Bolgár Művelődési Házban

(1097 Budapest, Vágóhíd u. 62)

Az esten a Pravo zenekar

fennállásának 15. évfordulóját ünnepli
lemezbemutató koncerttel.

Közreműködnek:

The Balkan Consort,

Zora zenekar és

Zeys – görögtűz-formáció

E-mail

Българското републиканско самоуправление създаде списък с e-mail адреси, чрез който вече разпратихме информация за някои програми на всички, които са включени в него.

Всеки, който желае да получава известия по e-mail, може да изпрати своя адрес на bolgonk@bul.hu.

Elindult a Bolgár Országos Önkormányzat e-mail levelezőrendszere, amelyen keresztül már több programról tájékoztattuk mindazokat, akik szerepelnek a listánkon.

Kérjük, hogy aki szeretne e-mailben értesítést kapni a rendezvényeinkről, küldje el az e-mail címét a bolgonk@bul.hu címre.

A rendezők a műsorváltozás jogát fenntartják. Az aktuális programról tájékozódjon a www.bolgarok.hu weboldalon
Организаторите си запазват правото за промени в програмата. За актуалните събития можете да се информирате на www.bolgarok.hu

Цена: 150 форинта • Ára: 150 Ft